

[President İham liyev "Qaraba" yatann dayaq blokunun dniz yola salnmas mrasimind itirak edib YENLN B 2 VDEO](#)

Azrbaycan Respublikasnn Prezidenti İham liyev avqustun 10-da Heydr liyev adna Bak drin zllr .zavodunda "Qaraba" yatann dayaq blokunun dniz yola salnmas mrasimind itirak edib

Arannews-AZRTAC xbr verir ki, Azrbaycan Respublikas Dövlt Neft irktinin prezidenti Rövnq Abdullayev v “BOS elf” irktinin ba direktoru .xtivar Axundov Prezident İham livev qörüln ilr bard mlumat verdilr Bildirildi ki, “Qaraba” dayaq bloku SOCAR-n “BOS elf” irkti trfindn Heydr liyev adna Bak drin özüllyr zavodunda tikilib. Quru neft-qaz kfiiyat v hasilat üçün nzrd tutulur. Dayaq bloku “Qaraba” yatanda quradrlacaq stasionar dniz özülünün üst hisssini v göyrt meydançasn saxlamaq mqsdil bk tripli metal konstruksiya klnd hazrlanb. Bu blok dnizd suyun drinliyi 182 metr olan sahd quradrlacaq. Dayaq blokunun quradrlmas “Qaraba” yatann drin qatlarda neft v qaz .hasilatnn hyata keçirilmsind böyük rol oynavacaq Dövltimizin baçs dayaq blokunun dniz yola salnmasn bildirn .düymni basd

Qeyd edk ki, “Qaraba” layihsı üzr hazrlanan dayaq bloku SOCAR-n tarixind hm ölçülrin, hm d çkisin gör hazrlanan n böyük sualt konstruksiyadr. “STB-1” dama barjna yüklnc konstruksiyann ümumi çkisi 16 min tondur. Blokun tikintisi iki il rzind aparlb. Konstruksiyann hazrlanmas prosesind mühüm amillrdn biri d yerli mütxssislrin itirakdr. Bel ki, dayaq .blokunun tikintisind çalanlarn 95 faizi yerli mütxssislr olub “Qaraba” yata Xzr dnizinin cnub hövzsind, Aberon& arxipelaqnn imal hisssind yerlir. Yataqda 1997-1998-ci illrd Xzr Beynlxalq Neft irkti konsorsiumu trfindn qazma ilri aparlb. 2020-ci ild SOCAR-n v “Equinor” irktinin birg qazma mliyyat vasitsil bu yataq mhz neft yata kimi kf edilib. “Qaraba” yata 60 milyon ton neft ehtiyatna malikdir. Yataqda 6 neft, 3 qaz v 3 suvurucu quyunun qazlmas nzrd tutulur. “Qaraba” yata Azrbaycann n zngin karbohidrogen yataqlarndan .biridir

Bu yatan istismara verilmsi Azrbaycann neft strategiyasnn daha uurla realladrlmasna v ökmizin neft glirlrinin artmasna böyük .töhf olacaq

Dayaq bloku il tanlqdan sonra Prezident İham liyev Azrbaycan Televiziyasna .müsahib verib

Cnab Prezident, bu gün “Qaraba” yatann dayaq bloku dniz-?vola salnr. Bu mühüm hadisnin hmivti bard n dev bilrsiniz

Bu, çox lamtdar hadisdir. Bu gün “Qaraba” yatann-dniz ilrin start verilir. Bu, yatan ilnmsind çox önml mrhldir. Bu nhng quru Azrbaycan mütxssislr trfindn ökmizd ina edilibdir v bu gün artq dniz yola salnr. minm ki, özülün üst hisssi d vaxtna tikilck v bellikl, biz “Qaraba” yatann tammiqyasl ilnmsin .balayacaq

1990-c illrd Heydr liyev neft strategiyasnn icras nticsind pay

bölgüsü haqqnda kontrakt imzalanmdr. 1990-c illrd bu yataqda 3 quyu qazlmdr. Lakin xarici trfdalar “Qaraba” yatann smrliliyin inanmamdlar, kontrakta xitam verilmi v “Qaraba” yata trk edilmidi. Ancaq bizim mütxssislr tam min idilr ki, bu yatan çox böyük potensial var v hyat bunu tsdiqlidi. Bu il qazlm .dördüncü quyu smrli oldu v bellikl, yataq tam kf edilmidir Onu da bildirmliym ki, bu, müstqillik dövründ Azrbaycanda kf edilmi birinci neft yatadr. Çünki “Azri”, “Çraq”, “Günli” yataqlar sovet dövründ kf edilmidir. “ahdniz” v “Aberon” yataqlar qaz-kondensat yataqlardr. Neft yata olaraq bu, birinci yataqdr v bu nhng quru Xzr dnizind ina edilmi n böyük qurudur. Ona gör bu layihnin hmiyyti haqqnda çox danmaq olar. Ibtt ki, bu, bizim uurlu siyastimizin ntcsidir. Çünki artq 1994-cü ildn balayaraq xarici neft irktlrinin Azrbaycanda böyük hcnd srmay qoymalarna baxmayaraq, bu gün qdr Azrbaycann neft-qaz snayesin, neft-qaz potensialna xarici investorlar trfindn maraq azalmr, ksin, artr. minm ki, növbt iillrd “Qaraba” v digr yataqlar uurla .istismar edilck v ölkimiz böyük favda verck Bu böyük quru çox mürkkb v nhng konstruksiyaya- malikdir. Qurunun mühndis-texnoloji xarakteristikalar nn önmini nec ?qivmtlndirirsiniz

Bli, bu, dorudan da çox mürkkb konstruksiyadr v qurunun- çkisi 16 min tondan çoxdur, hündürlüyütqribn 190 metr yaxndr. Nrz alsaq ki, “Qaraba” yatann yerldiyi razi Xzr dnizind çox drin hissy aiddir, Ibtt ki, bel nhng qurunun tikintisin böyük tlbat var idi. Onu da bildirmliym ki, “Qaraba” yatanda suyun drinliyi 180 metrdir v hesab edirm ki, mhz buna gör sovet vaxtna bu yataqdan neft-qaz çxarlmamdr. Çünki sovet dövründ bizim bel texnologiyalar mz olmamdr, “Azri”, “Çraq” v “Günli” yataqlarn drin hisssi d toxunulmaz qalmdr, müstqillik dövrü üçün qalmdr. ks tqdird, quru yataqlarda olduu kimi, dniz yataqlarmz da tam boaldlacaqd v müstqil Azrbaycann inkiaf üçün enerji resurslar qalmayacaqd. Ona gör “Qaraba” yatann akarlanmas v sonra yataqda ilrin görülmmsi Ibtt ki, müstqil Azrbaycan üçün böyük hdiyy olmudur. Mhz bu gün aparlan siyast ntcsind biz bu ilri gör bilirik. Odur ki, bu, texnoloji baxmdan, mühndislik baxmndan çox nhng v çox mürkkb bir konstruksiyadr. adam ki, bunu Azrbaycan mütxssisli ina ediblr. Görülmü ilrin mütlq ksriyyti Azrbaycan .mütxssisli, fhllri trfindn icra olunubdur Onu da bildirmliym ki, hazrda drin özüllr zavodunda 5 min yaxn insan çalr. Bu nhng qurunun v digr layihlrd istifad olunan qurularn tikintisi burada mulluu tam tmin edir. Mn indi maraqlandm, mlumat verildi ki, burada ilynlrin orta mkhaqq tqribn 1200-1500 manat trafndadr v çox böyük pekarlq tlb edn bir müssisdir. Ona gör bu quru bir daha bizim qüdrtimizi göstrir. Bu, srf Azrbaycan istehsaldr v .Azrbaycan dövltin, Azrbaycan xalqna xidmt edckdir
?Bs “Qaraba” yatandan hasilat n vaxt gözlnilir-

gr hr ey plan üzr gets, hesab edirm ki, iki ildn sonra - 2022-ci ilin sonunda ilk qaz v ilk neft çxarlmaldr. “Qaraba” yatann neft potensial 60 milyon ton sviyysind qiymtlndirilir. Ancaq mn tam minm ki, ilnm dövründ bu rqm artacaq. Bunu demy sas vern odur ki, “Qaraba” yata “Azri”, “Çraq, v “Günli” yataqlarn yannda yerlir, msaf o qdr d böyük deyil. Xatrlayram, “Azri”, “Çraq”, “Günli” yataqlar üzr kontrakt 1994-cü ild hazrlanarkn o vaxt xarici trfdalar bu yataqlarn potensialn 511 milyon ton neft hcmind dyrlndirmidilr. Ancaq hyat onu göstrdi v bu gün bu tsdiq olunub ki, “Azri, “Çraq, “Günli” yataqlarn potensial 1 milyard ton neftdn çoxdur. Ona gör bu v digr geoloji amillr demy sas verir ki, “Qaraba” neft yatanda daha böyük hcmd tbii ehtiyatlar var. Hasilata gldikd is, bu yataqdan ild n az 1,5 milyon ton neft v 1,5-1,8 milyard kubmetr qaz hasil edilck. Ibtt ki, Azrbaycanda neft hasilatnn sabit qalmas v qaz hasilatnn artrimas üçün bunun .böyük faydas olacaqdr

Hazrda Azrbaycanda digr nhng neft-qaz layihlri d hyata keçirilir. Onlarn-?icra vzivti hans svivyddir

Dey bilrm ki, bütün layihlr urla icra edilir. Bu gün bu bard mn-kiçik tqdimat edildi. Bildiyiniz kimi, “Azri”, “Çraq” v “Günli” yataqlarn ilnilmsi üzr bütün ilr plan üzr gedir. Burada ina ediln yeni platforma onu göstrir ki, bu yataqlarn uzunmüdttli ilnmsi artq reallqdr. Bildiyiniz kimi, kontraktn müdtti uzadlb v Azrbaycan bundan böyük fayda götürür, biz bir neç milyard .dollar dvrind bonus ödnilib

“Azri”, “Çraq” v “Günli” & yataqlarnda hasilatn sabit saxlanmas Ibtt ki, bizim üçün vacib msldir. Eyni zamanda, Azrbaycan ictimaiyyti onu da bilmlidir ki, bizim qaz potensialmzn önml hisssi “Azri”, “Çraq” v “Günli” yataqlar hesabna formalar. Çünki orada hasil olunan qaz ümumi sistemimiz daxil edilir. Ona gör “Azri-Çraq-Günli” il bal bütün ilr plan üzr gedir v bu yataq bizim sas glir mnbyimizdir. .Bunu hr ks bilmlidir

Eyni zamanda, “ahdniz-2” layihsi urla icra edilir. Bu, dünyann n böyük qaz-kondensat yataqlardan biridir. Bildiyiniz kimi, “ahdniz-2”nin tammiqyasl ilnilmsi biz lav 16 milyard kubmetr qaz verck. Hm öz tlbatmz ödycyik, hm d ki, ixrac .üçün böyük hcm varanacaqdr

Gln il “Aberon” qaz-kondensat yatandan ilk qazn hasilat gözlinilir. “Aberon” yatann ilnilmsinin iki mrhlsi olacaqdr. Birinci mrhl ntcsind 1,5 milyard kubmetr qaz hasil edilck v bu qaz Azrbaycanda istehlak olunacaq. Çünki artan snaye potensialmz dikt edir ki, biz lav resurslar lazmdr. Ona gör 1,5 milyard kubmetr qaz ölk daxilind istehlak olunacaq. Biz “Aberon” yatann ikinci mrhlsinin balanmasna da yaxnlarq. Orada hasilat yqin ki, 3-4 df artq olacaqdr. .Bu da bizim qaz potensialmza müsbt tsir göstrckdir

ldquo;fq-Asiman” yata üzr ilr qrafik üzr gedir. ndi qazma ilri&aparlr. Bu yatan da çox böyük potensial var. Ibtt, qazma ilri ehtiyatlarn dqiq hcmini göstrck. Ancaq yadmdadr ki, hl Neft irktind ildiyim dövrd bizim mütxssislr orada tqribn 400-500 milyard kubmetr hcmind qaz ehtiyatnn mövcudluunu qeyd etmidilr. Hr halda, hesab edirm ki, qazma ilri yaxn glckd baa çatacaq v bu haqda daha dqiq mlumat .olacaqdr

Ibtt, indi bizim sas diqqtimiz Cnub Qaz Dhlizinin baa çatmasna yönldilib. Bu layih d uurla icra edilir. Bunun dördüncü v sonuncu layihsı olan TAP artq baa çatmaq üzrdir. Bellikl, hesab edirm ki, bir neç aydan sonra Azrbaycan dövltinin tbbüsü il v genimiqyasl beynlxalq mkdalq nticsind 3500 kilometr uzunluunda olan, bir-birin bal üç qaz kmrinin inas tam baa çatacaqdr v Azrbaycan qaz artq Avropa mkanna çatdrlacaq. Bellikl, Cnub Qaz Dhlizi tam istismara verilck. Bu, bizim üçün çox önmlı v hesab edirm ki, tarixi hadisdir. Çünki bu, .imkan verir ki. “ahdniz” vatann tam ilnilmsi tmin edilsin Eyni zamanda, onu da bildiriliyim ki, Cnub Qaz Dhlizi ina olunmadan investor buraya v heç bir baqa layihy vsait qoymazd, yaxud da trddüd edrdi. Çünki, msln, “Aberon” qaz-kondensat yatandan çxarlaracaq qazn ixrac üçün yol olmaldr, hmçinin “Qaraba” yatandan v digr yataqlardan çxarlaracaq tbii qazn da. Ona gör Cnub Qaz Dhlizinin hmiyyti tkc “ahdniz” layihsı il mhdudlamr. Bu layih icra olunmadan bizim enerji siyastimiz yarmçq qala bilrdi. Amma bu gün bizim enerji siyastimiz ölkmizin maraqlarn tam tmin edir. “ahdniz” yata n az yüz il bundan sonra Azrbaycan v trfda ölkıri qazla tchiz edckdir. Eyni zamanda, biz ixrac corafiyamz genilndirmk zmindyik. “ahdniz” qaz Gürcüstan, Türkiy, Bolqarstan, Yunanstan v taliyaya çatdrlacaq. gr Albaniyada qaz bksi yaranarsa, Albaniya da bizim tbii trfdamz olacaqdr, biz oraya da qaz ixrac ed bilrik. Digr qonu ölkı - Balkan bölgsind yerln ölkı Azrbaycan qaznn verilmsi .mümkündür

Ona gör Cnub Qaz Dhlizi bizim tarixi nailiyytimizdir v bunun baa çatmasna az vaxt qalr. Bir daha demk istyirm ki, bizim bütün yataqlarmzda görüln ilr mqsydyönlü kild aparlr. Bir layih o biri layihni rtldirir. gr 1994-cü ild “Azri-Çraq-Günli” üzr kontrakt imzalanmasayd, heç bir baqa layihdn söhbt ged bilmzdi. gr “ahdniz” üzr kontrakt imzalanmasayd, bu gün biz ninki baqa ölkırin, öz enerji thlüksizliyimizi tmin ed bilmzdik. Çünki “ahdniz” bizim üçün sas mnbdır. Biz bütün bu ilri görmkl Avrasiyann yeni enerji xritsini trtib edirik v Azrbaycan uzun müddt bundan sonra bir çox ölkı .üçün strateji trfda olaraq qalacaqdr

Cnab Prezident, bu dayaq blokunun gönldrildiyi yataq hammz- üçün doma v ziz olan Qaraba adn dayr. Bununla bal fikirlrinizi .bölümvi xahi edrdik

Hesab edirm ki, bu, rmzi mna dayr. Çünki bildiyiniz kimi, - Azrbaycan xarici trfdalarla bir çox yataqlar üzr kontraktlar

imzalamdr. Ancaq heç d onlarn hams smr vermmidir. Artq bir çoxlarnn icras dayandrlb, onlarn icrasna xitam verilib, qazlm quyular ümidirimizi dorultmayb. “Qaraba” yatann ilnmsin gldikd, mn bir daha demk istyirm, hr zaman minlik var idi ki, burada böyük potensial, böyük neft v qaz ehtiyatlar vardr. Ancaq bayaq qeyd etdiyim kimi, 1990-c illrd üç quyu qazlmd, xarici trfda artq byan etmidi ki, bu, glck investisiya smrsiz olacaq v bellikl, “Qaraba” yata trk edilmidir. Biz, slind, heç n itirdik. Çünki Azrbaycan o kfiyyat dövründ öz üzrin heç bir maliyy öhdliyi götürmmidi. ksin, htta uursuz ntic d nticdir, biz lav geoloji mlumat veribdir. Bu gün Azrbaycan vaxtil - 1990-c illrd trk edilmi “Qaraba” yatana qaydr v bu, nhng dayaq bloku bunun yani .sübutudur

Eyni zamanda, 1990-c illrin vvllrind Azrbaycann o vaxtk rhbrliyi – AXC-Müsavat cütlüyü torpaqlarmzn ial altna dümsin imkan yaratd. Yni, onlarn xyanti, satqnl, frariliyi nticsind torpaqlarmz ial altna dümüdür. Azrbaycan, - gr bel analogiya aparmaq mümkündürs, - Qaraba trk etmidi. Biz 2016-c ild torpaqlarmzn bir hisssini qaytardq, ialçlar o torpaqlardan qovduq v o razilr hyat qaytd, vtndalar qaytd, Azrbaycan qaytd. minm ki, Azrbaycan öz doma torpana, Qaraba torpana qaydacaq. Bizim razi bütövlüyümüz tam brpa edilck, nec ki, bu gün biz vaxtil trk edilmi “Qaraba” yatana qaydrq, eyni qaydada biz !doma Qaraba torpamza da qaydacaq. Qaraba bizimdir, Qaraba Azrbaycandr